

Lovforslaget, der trådte i kraft den 1. juli 2003 som lov nr. 292 af 30. april 2003, indebar bl.a. en udtrykkelig lovregulering i udlændingelovens § 42 b af den gennem en årrække oparbejdede – men ikke-lovfæstede – praksis for udbetaling af kontante enkelttydelser til asylansøgere m.v.

Lovændringen indebar i den forbindelse en grundlæggende ændring af ydelsessystemet for asylansøgere m.v. De tidligere kostpenge og tøj- og lommepenge blev således ved lovændringen opdelt i henholdsvis en grundydelse og en tillæggydelse. De tidligere separate satser for børn og unge blev samtidig erstattet med et forsørgertillæg, herunder et nedsat forsørgertillæg, til asylansøgere, der har forsørgelsespligt for børn under 18 år.

Endvidere blev beregningssystemet ændret, bl.a. således at den dagsats, hvorefter størrelsen af de forskellige kontante ydelser beregnes, nu for visse af ydelserne (forsørgertillægget og tillæggydelsen) afhænger af, hvilken fase i asylprocessen udlændingen befinder sig i. Dagssatserne i den indledende fase 1 (Dublinfasen), hvor det endnu ikke er afklaret, hvorvidt Danmark er ansvarlig for behandlingen af den pågældendes asylansøgning, og i fase 3 (udsendelsesfasen), hvor udlændingen er i udsendelsesposition som følge af endeligt afslag på asyl m.v. eller afgørelse om udsendelse efter Dublin-konventionen, er således lavere end i fase 2 (registreringsfasen), hvor udlændingen er registreret som asylansøger og har en ansøgning om asyl i Danmark under behandling.

Dagsatsen for grundydelsen er uafhængig af fase-skift, men afhænger af, hvorvidt udlændingen her i landet er samlevende med en ægtefælle eller samlever, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 2. Udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, får ikke udbetalt grundydelse, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1.

Dagsatsen for forsørgertillæg, der udbetales pr. barn og højest for to børn pr. familie, ændres ved familiens overgang fra en fase til en anden og varierer afhængig af, om familien er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 3-5.

Dagsatsen for nedsat forsørgertillæg, der udbetales pr. barn udover to børn og højest for to børn pr. familie, er derimod en fast sats, der er uafhængig af faseskift. Nedsat forsørgertillæg udbetales dog ikke til udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bospisningsordning, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 6.

Dagsatsen for tillæggydelsen ændres ved faseskift, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 10, og udbetales kun

i det omfang, udlændingen overholder den med indkvarteringsoperatøren indgåede kontrakt vedrørende undervisning og aktivering, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 11, jf. § 42 c.

Beløbene for de enkelte ydelser fremgår udtrykkeligt af udlændingelovens § 42 b og reguleres fra og med 2004 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. § 42 b, stk. 12.

De periodiske udbetalinger, der beregnes ud fra dagsatserne i udlændingelovens § 42 b, afhænger således af den samlede status i udlændingens sag, dvs. fase, familieforhold, indkvarteringssted og opfyldelse af den med indkvarteringsoperatøren indgåede kontrakt.

Udlændingestyrelsen dækker udgifterne til kontante ydelser til asylansøgere m.fl. Den fysiske udbetaling varetages dog af indkvarteringsoperatøren.

Grundydelsen, forsørgertillægget og det nedsatte forsørgertillæg forudbetales som udgangspunkt hver 14. dag, og tillæggydelsen bagudbetales som udgangspunkt hver 14. dag, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1, 7 og 8.

Udbetalingssystemet administreres i praksis således, at ydelserne udbetales på torsdage i lige uger. Hvorvidt en ydelse skal udbetales – og i så fald efter hvilken sats – afgøres på baggrund af den samlede status i udlændingens sag (fase, kontraktopfyldelse, m.v.) på en fastsat skæringsdato umiddelbart forud for udbetalingsdatoen. Skæringsdatoen er fastsat til mandag aften i lige uger. Baggrunden herfor er, at overførsel af penge fra Udlændingestyrelsen til indkvarteringsoperatørerne, som varetager den fysiske udbetaling af ydelserne, tager to dage. Pengene skal således – efter beregningen mandag aften – frigives fra Udlændingestyrelsens konto og overføres til indkvarteringsstedernes konti, hvorefter den lokale bank skal optælle og udbetale pengene, som afhentes af indkvarteringsstedet dagen før udbetalingen.

For så vidt angår de forudbetalte ydelser – grundydelse, forsørgertillæg og nedsat forsørgertillæg – ligger skæringsdatoen således tre dage før begyndelsen af den periode, som ydelserne skal dække.

For så vidt angår den bagudbetalte tillæggydelse, hvis udbetaling – udover hvilken fase udlændingen befinder sig i – afhænger af, i hvilket omfang udlændingen har opfyldt den med indkvarteringsoperatøren indgåede kontrakt om undervisning og aktivering, er den periode, der lægges til grund for beregningen (den såkaldte optjeningsperiode), forskudt en uge. Der forløber således en uge fra afslutningen af optjeningsperioden, til udbetaling af ydelsen rent faktisk finder sted. Baggrunden for denne forskydning er, at ind-